

ВИЗНАЧЕННЯ ЗАГАЛЬНОЇ ЛУЖНОСТІ ВОДИ ІЗ РІЗНИХ ДЖЕРЕЛ СПОЖИВАННЯ

Одним з найцінніших природних багатств України та його народу є ліси. З давніх часів він не тільки давав українцям притулок, а й був і залишається джерелом харчів, ресурсом будівельної та деревообробної галузей. Та порушення лісового законодавства порушує цілісність та природні цикли в лісових екосистемах.

Незаконна порубка лісів – це злочин, за який передбачена адміністративна, кримінальна та цивільна відповідальність в залежності від встановлення істотності заподіяної шкоди порубкою. Об'єктом злочину являється встановлений порядок охорони, раціонального використання і відтворення лісу як важливого елементу навколишнього природного середовища. Суб'єкт злочину загальний, а суб'єктивна сторона характеризується умислом. Предмет злочину - дерева і чагарники, які ростуть у лісах, захисних та інших лісових насадженнях, у заповідниках або на територіях та об'єктах природно-заповідного фонду. За ст. 246 слід кваліфікувати посягання на сироростучі (живі) дерева і чагарники, які знаходяться на пні (не відділені від коріння), у т.ч. порубку сіянцив, саджанців, підліска. Предметом злочину не визнаються деревостани, які хоч і утворюють певну біологічну сукупність, але ростуть поза межами лісового фонду. До останнього не належать: а) усі види зелених насаджень у межах населених пунктів, які не віднесені до категорії лісів; б) окремі дерева і групи дерев, чагарники на сільськогосподарських угіддях, садибах, присадибних, дачних і садових ділянках. При визначенні факту злочину суттєвим є оціночне поняття, тобто встановлення істотності заподіяної шкоди порубкою. У кожному конкретному випадку враховується вартість, екологічна цінність, кількість незаконно вирубаного лісу, розмір шкоди, завданої докільню й обчисленої за відповідними таксами. Якщо шкода судом не визнається істотною, винна особа може бути притягнута до адміністративної відповідальності за ст. ст. 65, 65-1, 66 КАЛ. Адміністративна відповідальність передбачена за порушення лісового законодавства в статтях 64-77.

Законодавством встановлено особливий порядок засвідчення факту вчинення адміністративного правопорушення — це наявність протоколу про вчинення адміністративного проступку. Посадові особи, що мають право складати такі протоколи, перелічені в КпАП України.

Проблема незаконної вирубки лісів є досить серйозною в Україні, тому для її подолання слід розширити повноваження Державної екологічної інспекції. Так вважає колишній міністр охорони довкілля України Сергій Курикін: «Якщо створити якусь спеціальну лісову інспекцію, це буде означати, що суб'єкти господарювання, які займаються використанням лісових ресурсів, самі себе будуть контролювати. Тому треба розширити повноваження Державної екологічної інспекції».

Загалом фахівці пропонують низку заходів, щоб припинити знищення українського лісового фонду. Для цього треба скоротити промислову розробку лісів, поставити питання про глибоку переробку сировини, зарезервувати землі для природоохоронних територій, створити в Карпатах систему Національних парків, запровадити «лісову сертифікацію», утворити у складі Держкомлісгоспу України державну службу лісів, яка б зосередилась на раціональному веденню лісового господарства всіма власниками лісів і лісокористувачами. Також доцільним вважається встановити на законодавчому рівні порядок надання у приватну власність деградованих земель і малопродуктивних угідь для заліснення та визначити умови надання лісів в оренду. Значний внесок у вирішення проблеми зробить вдосконалення державного управління лісовим господарством.

Ще одним з напрямків у боротьбі з незаконним вирубуванням лісів є вдосконалення адміністративної, кримінальної та цивільної відповідальності за порушення вимог законодавства щодо використання, відтворення та охорони лісів: доцільно застосовувати при визначенні об'єктивної сторони однакових за змістом (але різних за ступенем суспільної небезпеки) лісових злочинів та лісових адміністративних проступків одне поняття - «ліс» або «лісовий масив» (це усуне можливість їх неоднозначного тлумачення); враховуючи особливу небезпечність забруднення лісу хімічними та радіоактивними речовинами, виробничими й побутовими відходами, стічними водами, доцільно такі забруднення віднести до загально небезпечних способів знищення чи пошкодження лісових масивів, за застосування яких передбачена кримінальна відповідальність; слід посилити відповідальність за незаконну порубку лісу, для чого необхідно уточнити його кваліфікуючі ознаки (систематичність здійснення порубки), передбачити більш суворі санкції для службових осіб, які сприяли здійсненню незаконних порубок чи організували їх тощо.